

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TOEZICHT OP DE TAAKUITVOERING VAN TOEZICHT EN HANDHAVING DOOR DE GEMEENTE

Menameradiel

Plaats : Menaam
Gemeentenummer : 1908
Onderzoeksnummer : 283569
Datum onderzoek : 26 augustus 2015
Datum vaststelling : 19 oktober 2015

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1. INLEIDING	6
2. BEVINDINGEN	8
3. OORDEEL	12
4. ZIENSWIJZE	14

SAMENVATTING

De gemeente Menameradiel is door de Inspectie van het Onderwijs geselecteerd voor een nader onderzoek omdat uit de verantwoordingsinformatie over 2013 is gebleken dat er mogelijke tekortkomingen zijn op de uitvoering van de wettelijke criteria van toezicht en handhaving op het gebied van kinderopvang en peuterspeelzalen.

Het nader onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode juni tot en met september 2015

De inspectie komt tot het volgende oordeel:

De gemeente Menameradiel voldoet niet aan de uitvoering van de wettelijke eisen op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen.

- Het wettelijk criterium tijdig behandelen van de aanvragen tot registratie
- Het wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- Het wettelijk criterium handhavend optreden

Bovenstaande wettelijke criteria zijn door de inspectie als niet op orde beoordeeld. De gemeente Menameradiel ontvangt daarom van de inspectie een B-status (aangepast-arrangement).

Teneinde de tekortkomingen op te heffen is een verbetertraject noodzakelijk. Op korte termijn neemt de inspectie contact op met de gemeentelijke contactpersoon om door te nemen hoe er door de gemeente invulling wordt gegeven aan het proces en de inhoud van het verbetertraject met als doel de tekortkomingen zo snel mogelijk op te heffen. De gemeente doet in overleg met de inspectie een voorstel voor een nieuw ijkmoment waarop de inspectie opnieuw beoordeelt of de gemeente Menameradiel haar wettelijke taken op orde heeft.

Voor een onderbouwing van dit oordeel verwijs ik u naar hoofdstuk 2 en 3 van dit rapport. In hoofdstuk 2 zijn de onderzoeksbevindingen beschreven. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de wegging door de inspectie van de bevindingen. Indien de gemeente gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, is dit opgenomen in hoofdstuk 4.

1. INLEIDING

Voor u ligt een rapport over de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen door de gemeente Menameradiel.

Dit rapport is opgesteld door de Inspectie van het Onderwijs vanuit haar opdracht van de minister van SZW om de uitvoering van de wettelijke taken voor de kinderopvang en peuterspeelzalen door gemeenten te beoordelen.

In het toezichtkader en waarderingskader heeft de inspectie vastgelegd hoe zij te werk gaat en hoe zij tot haar oordeel komt. Op 1 oktober 2014 zijn beide kaders gepubliceerd op de website van de Inspectie van het Onderwijs^[1] (www.onderwijsinspectie.nl) en die van de Staatscourant.

Dit rapport geeft inzicht in de wettelijk taakuitvoering van de gemeente Menameradiel. Het rapport dient als weergave van het onderzoek en zo nodig als basis voor eventuele verbeterafspraken die de inspectie met de gemeente maakt om tot een goede uitvoering van haar taken te komen. De inspectie beoordeelt alleen of een gemeente de wettelijke minimumeisen voldoet.

Onderzoeksopzet

Over het verslagjaar 2013 is een risicoanalyse uitgevoerd op basis van de uitkomsten van het jaarverslag. Hierbij is gekeken of bij de gemeente Menameradiel risico's waren in het voldoen aan de wettelijke eisen voor de takenuitvoering. Daarbij is ook de inspectiehistorie van de gemeente Menameradiel en eventuele signalen betrokken. De risicoanalyse gaf aanleiding om de gemeente Menameradiel aan een nader onderzoek te onderwerpen omdat er mogelijke tekortkomingen zijn op:

- het wettelijk criterium tijdigheid behandelen van de aanvragen tot registratie
- het wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- het wettelijk criterium handhavend optreden

In het onderzoek neemt de inspectie de Code Interbestuurlijke Verhoudingen en de Wet Revitalisering Generiek Toezicht in acht. De inspectie vertrouwt erop dat een gemeente haar taken goed uitvoert. In haar streven naar zo min mogelijk regeldruk wordt een gemeente tijdens een nader onderzoek alleen dan om nadere verantwoordingsinformatie gevraagd, wanneer de inspectie signalen heeft dat de taak onvoldoende wordt uitgevoerd. Zijn er geen signalen dan beperkt de inspectie zich tot de uitspraken van de gemeente. Hierbij gaat zij

ervan uit dat de gemeentelijke contactpersoon de vragen van de inspectie naar eerlijkheid beantwoordt. Om dit onderzoek uit te kunnen voeren is gebruik gemaakt van de door de gemeente geleverde documenten, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

Uitkomst van dit onderzoek is een oordeel met bijbehorende status. De beoordeling van de inspectie is een momentopname. Toezicht houden en handhaven zijn dynamische processen, die onderhevig zijn aan allerlei invloeden zoals wijzigingen in wet- en regelgeving.

[1] <http://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/publicaties/nieuw-toezichtkader-en-waarderingskader-kinderopvang.html>

2. BEVINDINGEN

Toezichthistorie

De gemeente heeft op 14 juni 2012 een A- status ontvangen van de inspectie.

Algemene bevindingen

De bevindingen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de door de gemeente geleverde documenten, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

De taken in het kader van het toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen zijn belegd bij één beleidsmedewerker van de afdeling Welzijn. Naast de kinderopvang heeft de contactpersoon ook sport- en jeugdbeleid en het sociaal domein in zijn portefeuille.

Tot 1 januari 2014 was hij de achtervang voor zijn collega, die tot die datum verantwoordelijk was voor de kinderopvang. Na diens vertrek per 1 januari 2014 is zijn formatieplaats niet opgevuld en heeft contactpersoon de taak voor kinderopvang extra erbij gekregen. De taken voor kinderopvang en de peuterspeelzalen zijn een marginale taak in het totale takenpakket. Er is op dit moment nog geen vervanging geregeld, maar er zijn wel concrete plannen om een tweede medewerker op het terrein van de kinderopvang in te zetten.

De gemeente is in 2014 geconfronteerd met de decentralisatie en de overheveling van een fors aantal rijkstaken naar de gemeente. Zo ook de jeugdzorg. Contactpersoon geeft aan dat door de veelheid van de verschillende werkzaamheden de kinderopvang in 2014 en ook een groot deel van 2015 onvoldoende aandacht heeft gekregen.

Vanaf 1 januari 2018 zal sprake zijn van een fusie met de gemeenten Franekeradiel en Het Bildt. Op informele basis wordt nu al regelmatig afgestemd met de contactpersonen van de andere twee gemeenten.

Het contact met de GGD is goed. In beginsel is er twee keer per jaar een regio overleg en is er ook eens per jaar een apart overleg tussen gemeente en GGD over de planning voor het volgende jaar.

Daarnaast is er regelmatig contact via de mail of telefonisch met de GGD toezichthouder.

Bevindingen LRKP

De inspectie beoordeelt de uitvoering van het LRKP als 'op orde', indien de in het register opgenomen gegevens juist, volledig en actueel zijn verwerkt.

Op basis van de gegevens uit de jaarverantwoording van 2013 ziet de inspectie geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader onderzoek. De contactpersoon verklaart dat er een aantal herstelwerkzaamheden is verricht en dat de gegevens in het register juist, volledig en actueel verwerkt zijn.

Bevindingen tijdig behandelen aanvragen tot registratie

De inspectie beoordeelt de tijdigheid van de nieuwe aanvragen als 'op orde', indien alle nieuwe aanvragen binnen de wettelijke termijn van tien weken in behandeling worden genomen en in het LRKP worden geregistreerd.

Uit de geleverde documenten, GIR Handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijk contactpersoon, constateerde de inspectie afwijkingen in het uitvoeren van dit wettelijk criterium door de gemeente Menameradiel in 2013. Om te beoordelen of de gemeente dit wettelijk criterium nu op orde heeft, is nader gefocust op de aanvragen uit 2014 en 2015.

De uitvoering was in 2013 en 2014 niet op orde. In 2013 zijn een aantal aanvragen niet tijdig afgerond en in 2014 zijn wederom een aantal aanvragen niet tijdig afgerond. In 2015 is dit onderdeel verbeterd en betreft het tot nu toe slechts één aanvraag, maar de regie en de bewaking ontbreken.

Bevindingen uitvoering van de verplichte jaarlijkse onderzoeken

De inspectie beoordeelt de gemeentelijke uitvoering op het criterium uitvoering van de onderzoeken als 'op orde', indien alle onderzoeken voor registratie, onderzoeken drie maanden na registratie, alle verplichte jaarlijkse onderzoeken (inclusief de vve basisvoorwaarden) en minimaal vijf procent van de VGO 's (gastouder-voorzieningen) zijn uitgevoerd.

Uit de jaarverantwoording over 2013 blijkt dat de gemeente niet aan de 100%-norm heeft voldaan. Dat wil zeggen dat ze niet alle verplichte jaarlijkse onderzoeken heeft uitgevoerd.

In 2013 zijn een aantal reguliere locaties en een enkele voorzieningen gastouders (VGO's) niet geïnspecteerd. In 2014 is bij een aantal reguliere locaties geen jaarlijks onderzoek uitgevoerd en is één VGO uit de steekproef van de bestaande VGO's niet geïnspecteerd. Dit heeft onder meer te maken met het verzoek van de GGD om – in verband met capaciteitsgebrek - een aantal inspecties te verschuiven naar 2015.

In november 2014 heeft de gemeente in overleg met de GGD afgestemd over de inspecties in 2015. Ook zijn tijdens dit overleg de risicoprofielen vastgesteld en is afgesproken dat de GGD wederom vijf procent van de bestaande VGO's zal inspecteren.

Volgens GIR inspecteren zijn er geen jaarlijkse onderzoeken ingepland in 2015, maar wel een aantal incidentele onderzoeken.

Contactpersoon verwacht dat de GGD dit jaar wel alle inspecties tijdig zal uitvoeren.

Bevindingen Handhaving

De inspectie beoordeelt de handhaving als 'op orde' indien de inspectierapporten met handhavingsadviezen binnen een redelijk termijn conform het eigen handhavingsbeleid.

- *Door actief gebruik te maken van handhavingsbeleid waarborgt de gemeente rechtsgelijkheid, transparantie en uniformiteit. Het ligt voor de hand dat handhavingsadviezen conform het eigen handhavingsbeleid uitgevoerd worden. Indien in incidentele gevallen van het handhavingsbeleid afgeweken wordt is het zaak dat dit beargumenteerd wordt gedaan.*
- *Bij uitgaande handhavingsbrieven is het van belang dat alle geconstateerde tekortkomingen benoemd worden met daarbij de verschillende hersteltermijnen.*
- *Na het verlopen van elke hersteltermijn is het zaak dat een herinspectie/ incidenteel onderzoek (of op locatie of een dossieronderzoek) wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de tekortkoming is opgelost.*
- *Tot slot is het belangrijk dat de gemeente zich maximaal inspant om het doel van het handhavend optreden door de gemeente te realiseren,*

namelijk zorgen dat tekortkomingen in de kwaliteit zo snel mogelijk opgeheven worden (conform het gemeentelijk beleid). Dus indien nodig is het zaak dat de gemeente andere instrumenten inzet (escalatie) voor het bereiken van het uiteindelijke doel.

Het huidige handhavingsbeleid, conform het Afwegingsmodel van de VNG, dateert van 31 mei 2011 en is niet aangepast na de AMvB van juni 2012. Binnen de gemeente wordt gewerkt aan het opstellen van nieuw beleid. Dit beleid is op hoofdlijnen conform de modelbeleidsregels van de VNG en zal in september 2015 in het college worden besproken.

Om de uitvoering van de handhavingstaak te beoordelen is er door de inspectie een autorisatie opgevraagd bij de contactpersoon voor GIR Handhaven. De inspectie heeft een aantal dossiers geselecteerd. Deze zijn betrokken in het nader onderzoek. Van deze dossiers heeft de inspectie alle aanwezige handhavingscorrespondentie beoordeeld.

Bij het nader onderzoek is geconstateerd dat de gemeente Menameradiel een achterstand heeft in de werkvoorraad en/of een aantal afgeronde inspectierapporten met tekortkomingen waarvan het advies om te handhaven nog niet is opgepakt. Het gaat regelmatig om tekortkomingen met een hoge prioriteit waarbij geen adequate handhaving is ingezet door de gemeente. Dit geldt zowel voor 2014 als 2015. Hierdoor zijn dossiers te lang blijven liggen waardoor handhaving niet tijdig is/kan worden uitgevoerd. Bovendien is de handhaving niet conform het huidige handhavingsbeleid uitgevoerd.

Contactpersoon is voornemens om de GIR op te schonen en ervoor te zorgen dat in ieder geval in 2015 bij alle locaties met een handhavingsadvies een handhavingsactie zal worden ingezet.

3. OORDEEL

De beoordeling is uitgevoerd op basis van de actuele stand van zaken in de gemeente Menameradiel. De gemeente Menameradiel ontvangt van de inspectie een B- status (aangepast-arrangement).

Dit wil zeggen dat de inspectie één of meerdere tekortkomingen heeft geconstateerd. De tekortkomingen zijn zodanig dat de inspectie van mening is dat de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaak voor kinderopvang en peuterspeelzalen niet op orde is. De inspectie constateert dat de gemeente Menameradiel tekortkomingen heeft op:

- wettelijk criterium tijdigheid behandelen van de aanvragen tot registratie
- wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- wettelijk criterium handhavend optreden

De gemeente heeft in het nader onderzoek aangegeven mee te werken aan het verbetertraject.

Onderbouwing van het oordeel

Op basis van de geconstateerde feiten tijdens het nader onderzoek blijkt dat de gemeente de uitvoering van de wettelijke taken voor kinderopvang en peuterspeelzalen niet op orde heeft.

Landelijke Register kinderopvang en peuterspeelzalen

Alle wijzigingen in het register zijn juist, volledig en actueel verwerkt.

Tijdigheid nieuwe aanvragen

Niet alle aanvragen zijn in 2013 en 2014 tijdig afgehandeld, binnen de tien weken-termijn, en al dan niet geregistreerd in het LRKP. Ondanks het feit dat in 2015 wel verbetering is geconstateerd, leidt dit tot een negatieve beoordeling van de inspectie op dit wettelijk criterium. De reden dat dit tot een negatieve beoordeling op dit criterium leidt, is het feit dat de gemeente in onvoldoende mate de voortgang van de afhandeling bewaakt en de regierol neemt.

Verplichte jaarlijkse onderzoeken

Niet alle jaarlijks verplichte onderzoeken zijn uitgevoerd in 2013. Uit het nader onderzoek van de inspectie is gebleken dat in 2014 wederom niet alle verplichte onderzoeken zijn uitgevoerd. Voorts is er geen duidelijkheid over de uitvoering van de onderzoeken in 2015. De gemeente heeft hier onvoldoende zicht op. Hieruit blijkt dat de gemeente de voortgang onvoldoende bewaakt en

onvoldoende uitvoering geeft aan haar regietaak. Dit leidt tot een negatieve beoordeling.

Handhaving

Ten aanzien van de handhaving heeft de inspectie vanuit het GIR systeem diverse rapportages geselecteerd om de uitvoering van de handhaving te toetsen. Uit het onderzoek op dossierniveau concludeert de inspectie dat de gemeente niet actief en/of niet met regelmaat voortvarend handhaaft. De gemeente heeft een achterstand in de uitvoering van de wettelijke handhavingstaak. Dit leidt tot een negatieve beoordeling van de inspectie op dit wettelijk criterium. Het betreft de volgende overwegingen:

- De gemeente zet geen (of onvoldoende) handhavingsacties uit met als doel tekortkomingen op te lossen
- De gemeente wijkt structureel af van haar handhavingsbeleid
- De gemeente zet structureel geen nader onderzoeken om te constateren of de tekortkomingen daadwerkelijk zijn opgeheven

De inspectie vindt dat de continuïteit voor de uitvoering van de wettelijke taken niet is gewaarborgd. De inspectie komt op basis van haar weging van alle bevindingen tot het oordeel dat de gemeente Menameradiel de uitvoering van haar toezicht- en handhavingstaak niet op orde heeft.

Op korte termijn neemt de inspectie contact op met de gemeentelijke contactpersoon om door te nemen hoe er door de gemeente invulling wordt gegeven aan het proces en de inhoud van het verbetertraject met als doel de tekortkomingen zo snel mogelijk op te heffen. De gemeente doet in overleg met de inspectie een voorstel voor een nieuw ijkmoment waarop de inspectie opnieuw beoordeelt of de gemeente Menameradiel haar wettelijke taken op orde heeft.

4. ZIENSWIJZE

De gemeente Menameradiel heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het rapport.

"De Inspectie van het Onderwijs houdt ook toezicht op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in alle Nederlandse gemeenten die middelen ontvangen voor onderwijsachterstandenbeleid. Na de vve-bestandsopname is overgeschakeld op signaalgestuurd toezicht. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van vve in een gemeente als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij signalen. Op de website van de inspectie vindt u een overzicht van de rapporten per gemeente en de rapporten op locatieniveau. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/vve